

Авторка статті:

Любов ГЕРАСИМЧУК,

здобувачка

ОП Соціальна робота

Науковий керівник:

Сергій КОТЛОВИЙ,

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальних технологій

ШКОЛА ЯК ОСНОВНИЙ ІНСТИТУТ ВИХОВАННЯ І СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ

Пізнаючи себе та навколишній світ, вступаючи у різноманітні відносини з людьми, які задовольняють духовні та матеріальні потреби, особистість стає частиною суспільства. Такий процес формування особистості науковці називають соціалізацією. Проблема «соціалізації», соціалізації молодого покоління, теоретико-методологічних засад соціалізації є предметом дослідження таких науковців, як О. Безпалько, Н. Заверико, Ю. Загородній, А. Капська, М. Лукашевич, Т. Харченкота ін. Процес соціалізації реалізується через систему певних соціальних інститутів, покликаних коригувати формування соціальних якостей особистості відповідно до суспільно значимих цінностей, обмежувати чи активізувати вплив якихось факторів. Одним із таких інститутів є школа.

Школа виступає механізмом початкової диференціації суспільства, формування соціального статусу людини, що допомагає їй адаптуватися до різних соціальних умов. У шкільному житті проявляються всі складові соціалізації: стихійна соціалізація, відносно спрямована соціалізація, виховання і самозміна, саморозвиток особистості [1].

У період шкільної соціалізації у дитини формується самооцінка, яка в багатьох випадках зберігається протягом усього життя. Оскільки школа є частиною більшої соціальної системи, вона зазвичай відображає домінуючу культуру з її цінностями та упередженнями. Значимість шкільної соціалізації на даний час обумовлена, важливістю і тривалістю перебування дитини в навчальному закладі. Мета шкільної соціалізації полягає допомогти дитині адаптуватися в суспільстві, засвоїти досвід старших, зрозуміти своє покликання, знайти шляхи найефективнішого самовизначення. Результатом такої соціалізації є активне відтворення особистістю набутого соціального досвіду у діяльності та спілкуванні [2].

Отже, школа виступає для дитини першою та основною моделлю соціального світу. Саме шкільний досвід допомагає освоювати ті закони, якими живе дорослий світ, способи існування у межах цих законів. Передача відбувається не тільки і не стільки на уроках та класних годинах, через публічні виступи та задушевні розмови вчителів, скільки всією атмосферою життя школи, нормами, за якими вона живе. Тільки при взаємній відповідності змісту шкільного життя та обраних організаційних форм можна говорити про усвідомлений підхід до школи як до інституту соціалізації. Школа, будучи складовим механізмом соціалізації, відіграє провідну роль з ряду причин: створення на її основі контрольованих умов життєдіяльності дитини; створення передстартових позицій для успішного входження в доросле життя; вирощування гуманістичних ідеалів її вихованців.

Використана література

1. Заверико Н. В. Школа як фактор соціалізації учнівської молоді. *Збірник наукових праць ЗОІППО*, 2012, № 1 (7). URL: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp7/konf3/Zaveriko.pdf
2. Кондрус О. В. Соціалізація особистості – необхідна умова виховання громадянина України. *Збірник наукових праць ЗОІППО*, 2012, № 11 (3). URL: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp11/3/Kondrus.pdf